

H O V O R N A.

Který soud Velké Prahy je příslušným povolití exekuci vyklizením najatých místností?

Vymáhající straně A. R. jako majitelce domu v Praze XII. povolena byla usnesením okresního soudu exekučního v Praze z 11. ledna 1930, č. j. E IV 119/30, na podkladě usnesení okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu z 1. července 1929, č. j. Nc XVII 167/29, exekuce nuceným vyklizením bytu, obývaného stranou povinnou v domě vymáhající strany v Praze XII.

Ke stížnosti povinné strany do tohoto povolujícího usnesení, rozhodl krajský soud civilní v Praze, jako rekursní usnesením z 1. března 1930, č. j. R IX 208/30, že se usnesení v odpor vzaté zrušuje a prvému soudu ukládá postoupiti věc okresnímu soudu civilnímu pro vnitřní Prahu v Praze jako soudu ku rozhodnutí o návrhu na povolení exekuce vyklizením bytu příslušnému.

Toto rozhodnutí rekursní soud takto odůvodnil:

»Exekuční titul pro předmětnou exekuci tvoří v daném případě usnesení okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu ze dne 1. července 1929, č. j. Nc XVIII 167/29-1, vyslovivší přípustnost výpovědi z najatých místností s určením času, kdy najaté místnosti mají se vykliditi; usnesení to potvrzeno bylo usnesením krajského soudu civilního v Praze jako soudu rekursního ze dne 23. listopadu 1929, č. j. R I 879/29-17:

Podle § 4 posl. odst. zák. č. 44 Sb. zák. a nař. z roku 1926 prodlouženého opatřením stálého výboru ze dne 11. října 1929, č. 156 Sb. zák. a nař., nahrazuje usnesení takové platnou výpověď.

Vzhledem k této právní povaze usnesení toho nutno je zařaditi mezi exekuční tituly, uvedené v § 1 č. 4 ex. ř.

K povolení exekuce na základě takového usnesení jest ve smyslu § 4 č. 2 ex. ř. příslušným onen soud, u něhož podán byl návrh na připuštění soudní výpovědi, tudíž v tomto případě okresní soud civilní pro vnitřní Prahu, třeba že okresnímu soudu exekučnímu v Praze, u něhož návrh exekuční byl podán, předloženo bylo vymáhající stranou usnesení prvního soudu o připuštění výpovědi s usnesením druhé instance usnesení prvního soudu potvrzujícím, neboť předložení těchto usnesení právě tak, jako připojená doložka vykonatelnosti nemohla by příslušnost okresního soudu exekučního v Praze k povolení předmětné exekuce odůvodniti, vzhledem k tomu, že v posled-

ním odstavci § 4 ex. ř. není ustanovení § 4 č. 2 ex. ř. citováno.

O exekučním titulu ve smyslu § 1 č. 18 ex. ř. v daném případě nelze mluvit proto, že nejde o mimosoudní výpověď.

Za tohoto stavu věci jest tudíž usnesení napadené, vydané soudem k povolení exekuce nepřislušným, jenž ani úmluvou stran k povolení tomu nemůže se státi příslušným (§ 51 ex. ř.), ve smyslu § 477 č. 3 a § 514 II. odst. c. ř. s. a § 78 ex. ř. zmatečným.

Bylo proto ku stížnosti napadené usnesení zrušiti.«

Potud důvody rekursního soudu.

Rekursní soud opírá své rozhodnutí jen o doslov § 4 posl. odst. ex. ř. — ale jeho rozhodnutí zákonu odporuje. To proto, že opomenul uvažovati o tom, proč se v § 4 posl. odst. necituje také č. 2 téhož paragrafu, a že si vůbec neuvědomil, jak k dnešnímu znění § 4, zejména k jeho poslednímu odstavci došlo a co je při úpravě příslušnosti k povolení exekuce tendencí exekučního řádu, zcela jasně vyslovenou.

V původním znění exek. řádu — před novelou z r. 1914 — byla upravena příslušnost k povolení exekuce takto:

a) vyšel-li exekuční titul z činnosti tuzemských řádných soudů civilních, povoloval exekuci vždy a výlučně onen soud první stolice, z jehož činnosti exekuční titul vyšel (§ 4 č. 1, 2, 3, 4);

b) byl-li exekuční titul mimosoudní výpovědí nájemní nebo pachtovní (§ 1 č. 18), povoloval exekuci okresní soud, v jehož obvodě je najatý nebo pachtovaný předmět (§ 4 č. 5);

c) vyšel-li exek. titul z činnosti živnostenských soudů, povolil exekuci soud exekuční (§ 33 zák. č. 218/1896 ř. z.);

d) ve všech ostatních případech (§ 1 č. 8, 10 až 17, pak smíry a usnesení o peněžitých trestech a pokutách, pokud byly smíry sjednány o soukromoprávných nárocích a tresty vysloveny tuzemským soudem trestním, § 1 č. 5 a 9) povoloval exekuci okresní soud, v jehož obvodě měl dlužník svůj obecný soud, neměl-li ho však v tuzemsku, okr. soud, v jehož obvodě byl majetek, na nějž se exekuce měla vésti nebo v jehož obvodě měl býti první úkon exekuční vykonán, a byl-li tento majetek v cizozemsku, okr. soud, v jehož obvodě má své sídlo úřad nebo veřejný orgán, od něhož exekuční titul pochází (§ 4 č. 6 pův. znění a § 5 ex. ř.).

Tato pestrá a složitá ustanovení byla odstraněna novelou z r. 1914, jíž byl změněn § 4 č. 6 tak, jak zní dnes, a dodán dnešní poslední odstavec (čl. VIII, č. 1 a 2).

Ve případech uvedených pod c) a d) prohlášen příslušným k povolení exekuce výlučně soud exekuční a ve případech § 4 č. 1, 3, 4 byla exekučnímu soudu přiznána příslušnost k povolení exekuce vedle soudu, z jehož činnosti exekuční titul vyšel; zároveň byla z § 5 ex. ř. vypuštěna slova »a nemá-li zavázaný obecného soudu v obvodě, kde tento zákon platí« (čl. VII, č. 3 nov.).

Jaká tendence tedy zračí se v těchto změnách? Nade vši pochybnost ta, aby i povolení exekuce bylo v zájmu urychlení výkonu exekuce soustředěno v ruku soudu exekučního. Proto novela ve případech § 4 č. 1, 3, 4 ex. ř. odstraňuje dosavadní výlučnou příslušnost soudu, z jehož činnosti exek. titul vyšel, a poskytuje vedle toho i možnost, aby bylo lze o exekuci žádati přímo u soudu exekučního; proto dále ve případech pod d) odnímá dosavadní příslušnost k povolení exekuce obecnému soudu dlužníkovu a dává ji přímo a výlučně soudu exekučnímu.

Máme-li toto na mysli, můžeme přikročiti k úvahám o tom, proč se novela nedotkla případů, kdy se návrh na povolení exekuce opírá o soudní výpověď nájemní nebo pachtovní (§ 4 č. 2) anebo o výpověď mimosoudní (§ 4 č. 5). Podle § 4 č. 2 je příslušným povolití exekuci soud, u kterého byla výpověď dána, podle § 4 č. 5 okresní soud, v jehož obvodě je předmět najatý nebo pachtovaný. Přes toto rozdílné znění je tu upravena příslušnost k povolení exekuce zcela stejně; neboť soudem, u kterého může býti výpověď podána, je podle § 49 posl. odst. j. n. výlučně okresní soud, a to podle § 83 j. n. výlučně ten, v jehož obvodě je najatý nebo pachtovaný předmět. Poněvadž pak podle § 18 č. 4 při exekuci vyklizením je okresní soud, v jehož obvodě je najatý nebo pachtovaný předmět, také soudem exekučním, docházíme k poznání, že už podle původního znění ex. řádu byl při exekuci opřené ať o soudní či mimosoudní výpověď výlučně soud exekuční a žádný jiný povolán tuto exekuci povolití.

Proto je zcela správné a logické, když novela v poslední odstavci § 4 necituje ani č. 2 ani č. 5. Vždyť to, co tento poslední odstavec pro č. 1, 3 a 4 připouští jako vymoženost, platí už dávno před tím pro případy č. 2 a 4, ovšem s tím rozdílem, že zde exekuční soud povoluje exekuci výlučně, kdežto tam jen vedle soudu, z jehož činnosti exekuční titul vyšel. I tento rozdíl je cenným pro posouzení názoru hájeného v rozhodnutí rekursního soudu.

Shrneme-li tedy posouzení příslušnosti k povolení exekuce,

jak se jeví ve světle novely z r. 1914, musíme říci: Novela tato zjednodušuje a sjednocuje příslušnost k povolení exekuce, takže nyní je možno žádati o povolení exekuce vždy přímo u soudu exekučního, a to jde-li o exek. tituly uvedené v § 4 č. 2, 5 a 6, jenom u něho, jde-li pak o exek. tituly označené v § 4 č. 1, 3 a 4, buď u něho anebo u soudu, z jehož činnosti exekuční titul vyšel. Exekuční řád po novele z r. 1914 nezná však exek. titulů, při nichž by soud, z jehož činnosti exek. titul vyšel, byl výlučně samojediný příslušným exekuci povolit, takže by tuto exekuci exekuční soud nikdy povolit nemohl.

Do tohoto zákonného stavu přichází zák. č. 213/25 a vl. nař. č. 165/26, zřizující pro Velkou Prahu samostatný exekuční soud. Tento soud byl zřízen pro všechny »exekuční věci, které náležejí do příslušnosti okresních soudů v hlav. městě Praze« (§ 1 vl. nař.); to znamená totéž, co praví § 23 ex. ř., jenž pod soustředěním výkonu exekuce u jediného soudu rozumí přikázání výkonu »veškerých soudních prací, tímto zákonem sc. ex. řádem) exekučním soudům přidělených«. Záležela-li tedy »práce exekučnímu soudu exekučním řádem přidělená« v tom, aby exekuci povolil, je také tato práce po zřízení samostatného exekučního soudu přenesena na tento. Nebylo přece a nemohlo býti účelem norem zřizujících samostatný exekuční soud v Praze měniti zásady exekučního řádu o příslušnosti k povolení exekuce, a to způsobem, jenž by byl zcela jistě zhoršením dosavadního stavu.

Na konec je třeba ukázati ještě na důsledky, k nimž názor rekursního soudu vede. Tento názor především bourá ucelená ustanovení exek. řádu o příslušnosti k povolení exekuce a přivádí do nich zmatek. Abychom si to uvědomili, k tomu stačí vytknouti některé nesrovnalosti, k nimž by tento názor vedl a jež příkře odporují duchu zákona.

1. Viděli jsme, že už původní znění ex. ř. soustřeďuje povolení i výkon exekuce vyklizením výlučně v rukou exekučního soudu; podle názoru rekursního soudu by musil toto vyklizení v Praze povolovati vždy jiný soud než exekuční.

2. Poznali jsme dále, že novela z r. 1914 připouští i tam, kde exek. titul vyšel z činnosti řádných soudů, aby exekuce mohla býti povolena přímo exekučním soudem (§ 4 č. 1, 3, 4), kdežto názor rekursního soudu to vylučuje i tam, kde novelou byl exekuční soud výlučně příslušným exekuci povolit (§ 4 č. 2).

3. Zjistili jsme, že exek. řád po novele nezná exek. titulů, při nichž by soud, z jehož činnosti exekuční titul vyšel, byl v ý-
l u č n ě samojediný příslušným exekuci povolit, takže by tuto
exekuci exekuční soud nikdy povolit nemohl, kdežto názor re-
kursního soudu by právě jen při soudní výpovědi tuto přísluš-
nost soudu, z jehož činnosti exek. titul vyšel, dával.

4. Je nepochybné, že na základě mimosoudní výpovědi by
byl soud exekuční v Praze příslušným exekuci povolit, což zdá
se připouštět i rekursní soud; ale podle něho by něco jiného pla-
tilo pro soudní výpověď, ačkoli, jak jsem ukázal, ustanovení
§ 4 č. 2 a č. 5 jsou přes různost slov obsahově zcela stejná.

5. Názor rekursního soudu zavádí nejen nesrovnalost mezi
výpovědi soudní a mimosoudní, nýbrž i nesrovnalost v přísluš-
nosti k povolení exekuce vyklizením mezi Prahou a ostatním
územím platnosti exek. řádu. Všude jinde povoluje vyklizení
přímo exekuční soud, jen v Praze nikoliv. Toto soustředění po-
volení a výkonu exekuce stalo se v zájmu u r y c h l e n í exe-
kuce. V Praze, kde je těchto exekucí ovšem nejvíce, toto urych-
lení patrně se nejeví rekursnímu soudu žádoucím.

Tolik všeobecně. V daném případě ovšem vyvolalo roz-
hodnutí rekursního soudu ještě důsledky jiné. Především pozbyl
exekuční titul podle § 575 c. ř. s. vykonatelnosti, za druhé výkon
exekuce byl mezitím proveden a nájemník vystěhován, za třetí
hrozí tento nájemník nyní — po rozhodnutí rekursního soudu —
majiteli domu žalobou o náhradu škody a opatření bytu.

Připomeneme-li, že až dosud byla ustálena v Praze správná
praxe opačná, než jak ji zavádí rekursní soud, uvědomíme si
také nejistotu a zneklidnění v účastněných kruzích, jež vyvo-
lává toto zákonu odporující usnesení rekursního soudu. —a.

D E N Í K.

Desátý mezinárodní kongres pro trestní právo a vězeňství,
který má na pozvání naší vlády zasedati v Praze ve dnech 25.
až 29. srpna t. r., slibuje stát se vědeckou manifestací, důstoj-
nou svých předchůdců. Těchto dnů dlel v Praze univ. prof. Dr.
S i m o n v a n d e r A a, generální sekretář Mezinárodní komise
pro trestní právo a vězeňství, jež jest pořadatelkou těchto
sjezdů, aby v dohodě s čl. delegáty, univ. prof. Dr. M i ř i č k o u
a min. radou Dr. L á n y m, pokračoval v sjezdových přípravách.
Podle došlých již přihlášek je zaručena hojná účast jak vládních